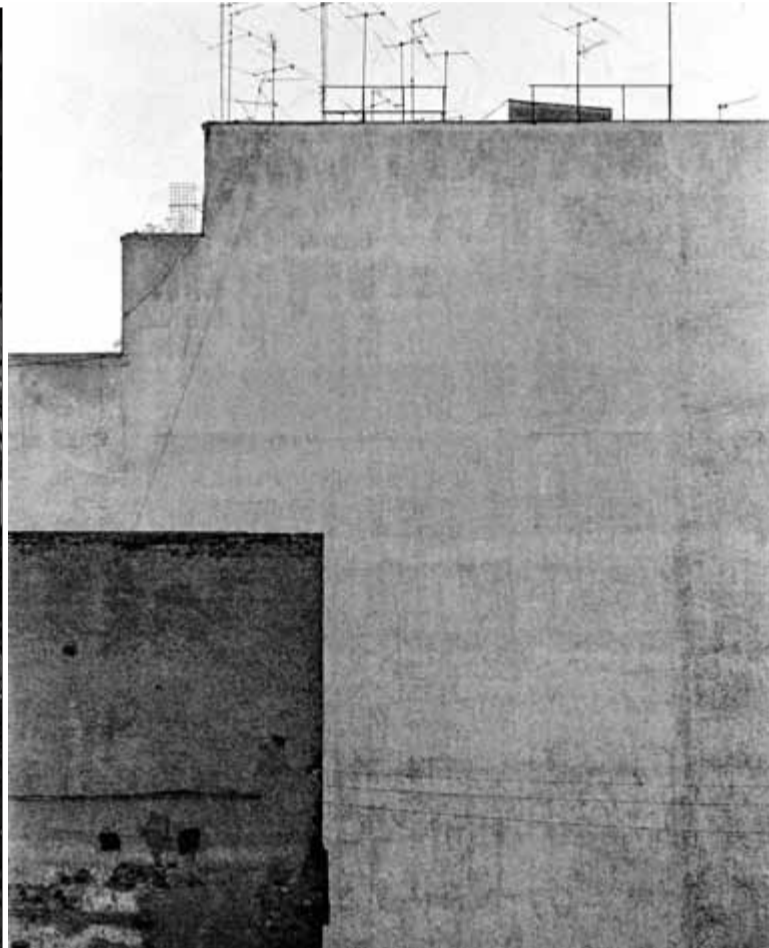

Una exposició a Foto Colectania aborda per primera vegada tota la trajectòria de Paco Gómez, el fotògraf de les coses quietes

La bellesa serena

‘Edificio Centro. Madrid’ (1968) i ‘Medianería con antenas de televisión’(1959) ■ ARXIU PACO GÓMEZ / FUNDACIÓ FOTO COLECTANIA

Maria Palau
BARCELONA

“Les meves fotografies seran millors o pitjors, però el que sí que pretenc és que siguin meves i que facin olor de fresques. El secret és fer el que a un li agrada i no el que creu que agrada a les altres.” Així es presentava el novell Francisco Gómez (Pamplona, 1918-Madrid, 1998) en una exposició col·lectiva el 1957 a la Sala Abril de la capital espanyola, després d’anys de dedicació en silenci, en els temps morts de la seva feina de sastre, al mitjà fotogràfic.

Gómez tot just s’estava buscant, però ja llavors tenia clar que volia fer perfum de nou i això, a l’Espanya rànica del franquisme, significava anar contra corrent per superar els valors dominants encotillats. L’agosarat Gómez no acabaria passant desapercbut, no. “En vida, se’l va considerar un dels fotògrafs més singulars i suggestius de la seva generació”, explica Pepe Font de

Mora, el director de la Fundació Foto Colectania de Barcelona, que lamenta que, amb el pas del temps, el seu llegat va anar quedant arraconat.

Per a la institució catalana, guardiana dels talents fotogràfics de la península, tant els atesos com els desatesos, la reivindicació de la modernitat de Gómez és una de les missions principals del seu programa. I no per caprici, sinó perquè el 2001 els hereus del fotògraf van lliurar-li el seu arxiu, integrat per més de 24.000 negatius i prop de 1.000 còpies. Tota una responsabilitat per recuperar-lo que Foto Colectania no ha volgut defugir.

Al llarg de les últimes dues dècades, aquest fons ingent ha estat estímul d’investigacions, estudis i exposicions, l’última de les quals, *Arxiu Paco Gómez. L’instant poètic i la imatge arquitectònica*, que es pot visitar fins al 17 de juny al local del Born d’aquesta tenaç fundació, és la primera que dona

una visió global de la seva trajectòria a través de 150 fotografies.

Quatre dècades al peu del canó de la fotografia sota un signe de renovació dels vells patrons que ja s’intuïa en les imatges que va crear a les acaballes dels anys cinquanta, les més antigues que s’han conservat de la seva producció. Gómez va optar per afrontar la realitat amb ulls nets de prejudicis i estereotips, sovint abstractes i molt sensibles als jocs de llums i ombres, als reflexos, a les atmosferes melancòliques i a la textura d’allò més humil: la humitat, l’òxid, les incisions, les rugositats o les formes ocultes de la matèria i dels objectes van integrar el seu vocabulari fotogràfic.

Molt reflexiu

La seva manera d’entendre el mitjà no tenia res a veure amb el moment decisiu de Cartier-Bresson: “Gómez era molt reflexiu i es va obstinar a fotografiar les coses quietes”, subratlla el comissari de la mos-

tra, Alberto Martín, que parla de bellesa serena i impertèrrita per incidir en la dimensió poètica de l’obra d’aquest autor que mai es va professionalitzar, tot i que molts dels seus treballs els feien professionals. Era un amateur i sempre es va definir així. La vida se la va guanyar a la sastreria de la seva família.

Francisco Gómez, Paco per als amics, era un home reservat sense més anhels que ser ell mateix quan disparava la càmera. Potser el seu caràcter modest tampoc el va ajudar a transcendir com altres companys seus amb el mateix neguit per canviar l’estatus de la fotografia. El seu periple va començar a la Reial Societat Fotogràfica de Madrid i va agafar embranzida als grups Afal i La Palangana per, finalment, erigir-se en un dels integrants de l’anomenada Escola de Madrid.

El seu amateurisme va blindar la seva creativitat, tant en els projectes que feia per lliure com en els

que li encarregaven. Dins d’aquests últims, l’exposició de Foto Colectania posa en relleu la seva poc coneguda col·laboració amb la revista *Arquitectura*, editada pel Col·legi Oficial d’Arquitectes de Madrid, entre els anys 1959 i 1974. I és de fet en aquesta plataforma on es van difondre per primera vegada algunes de les imatges més representatives del seu llençatge, com les de les parets mitgeres descrosta-

des que s’imposen gairebé com una pintura informalista de Tàpies. Gómez va arribar a fer 43 portades d’aquesta publicació. Fidel a la seva mirada compromesa amb els nous temps i els seus mals, les seves fotografies d’arquitectura van obrir portes de coneixement sobre la transformació urbanística i, sobretot, la seva part més fosca: l’especulació del sòl, l’arribada massiva d’emigrants del camp que van anar a parar a nous barris de construcció caòtica i la deixadesa de les perifèries. ■

PREMI Lluís Prats, premi Strega de Bolonya amb ‘Hachiko’

Per segon any consecutiu un autor català guanya el prestigiós premi Strega de la Fira Internacional del Llibre de Bolonya. En aquesta ocasió ha estat Lluís Prats (Terrassa, 1966) per *Hachiko, el gos que esperava*, que ja va ser premi Folch i Torres i va editar La Galera. L’obra està inspirada en un cas real japonès que també va tenir una versió fílmica protagonitzada per Richard Gere. ■ REDACCIÓ

PATRIMONI Aragó diu ara que l’art de Sixena no va ser cremat

Gir de guió almenys desconcertant en el conflicte de l’art de Sixena. L’Ajuntament de Vilanova de Sixena pensa si dur de nou als tribunals la Generalitat per aconseguir una indemnització milionària. Aquesta vegada, la demanda se sustentará en una teoria contrària a tots els testimonis, segons la qual els salvadors de les pintures murals el 1936 van simular que les cremaven per poder-les arrencar. ■ REDACCIÓ

ÒPERA Josep Pons renova fins al 2022 al Liceu

El president de la Fundació del Liceu, Salvador Alemany, i el mestre Josep Pons van signar dimarts la renovació del contracte com a director musical de la Fundació Gran Teatre del Liceu per quatre temporades més. El compromís s’amplia fins a la temporada 2021/22 amb l’objectiu de donar continuïtat al pla musical del Liceu. Enguany, s’activa el projecte de *La Cambra del Liceu*. Pons es va incorporar a la direcció musical el 2012. ■ REDACCIÓ

TEATRE El conseller de Cultura reivindica el teatre ‘amateur’

Dues-centes persones van ovacionar el missatge del conseller Lluís Puig, que, des de Brussel·les, va lamentar no ser a la festa que s’havia organitzat a La Lliga de Capellades en ocasió del Dia Mundial del Teatre, dimarts. Puig va anar a la primera edició d’aquesta diada del teatre amateur a Molins de Rei, l’any passat. El conseller reivindica el teatre amateur perquè en italià vol dir “amatori” i “amadors del teatre ho som tots”. ■ REDACCIÓ